

Mandat for IMDi's minoritetsrådgivere

Forankring

Minoritetsrådgivere inngår i Integrerings- og mangfoldsdirektoratets (IMDi) arbeid med å forebygge negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.

Minoritetsrådgivere er ansatt i IMDi og utplassert ved utvalgte ungdomsskoler og videregående skoler, samt noen fylkeskommunale veiledningssentre. Ansvarsfordelingen mellom IMDi, skoleleder og skoleeier er definert i en samarbeidsavtale mellom IMDi og fylkeskommune/kommune.

Formål

IMDi's minoritetsrådgivere skal bidra til at flere barn og unge som står i fare for, eller utsettes for, negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse får råd, veiledning og oppfølging i tråd med sine behov og rettigheter.

Definisjoner

Negativ sosial kontroll er ulike former for oppsyn, press, trusler og tvang som utøves for å sikre at enkeltpersoner lever i tråd med familiens eller gruppens normer. Kontrollen kjennetegnes ved at den er systematisk og kan bryte med den enkeltes rettigheter i henhold til blant annet barnekonvensjonen og norsk lov.

Æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse er former for vold i nære relasjoner.

Æresrelatert vold er vold utløst av familiens behov for å ivareta eller gjenopprette ære og anseelse. Æresrelatert vold kan ramme alle kjønn og personer i ulike aldersgrupper - barn, ungdom og voksne. Æresrelatert vold kan innebære tvangsekteskap, men også andre voldsuttrykk som nedverdigelser, trusler, utstøtelse og annen psykisk vold, fysisk vold og drap.

Tvangsekteskap er ekteskapsinngåelse der en eller begge ektefellene ikke har mulighet til å velge å forbli ugift uten å bli utsatt for vold, frihetsberøvelse, annen straffbar eller urettmessig atferd eller utilbørlig press. Tvangsekteskap kan i praksis også innebære at den enkelte ikke har mulighet til å velge seg ut av en forlovelse eller et inngått ekteskap, eller velge en partner på tvers av familiens ønsker, uten å bli utsatt for represalier.

Arbeid mot tvangsekteskap omfatter også forberedelser til tvangsekteskap, barneekteskap, avtaler om ekteskap, religiøse ekteskap, og ekteskap som ikke er sivilrettslig gyldige i Norge. Den utsattes egen opplevelse av tvang må tillegges stor vekt.

Kjønnslemlestelse er en fellesbetegnelse på ulike typer av inngrep på jenter og kvinner hvor ytre kjønnsdeler fjernes helt eller delvis, eller påføres annen varig skade uten medisinsk begrunnelse.

Målgrupper

Målgrupper for IMDi's minoritetsrådgiveres innsats er:

- elever og ansatte ved skolen minoritetsrådgiver er utplassert på, og elever ved skoler i nærområdet ved behov.

- ansatte i lokale flyktningtjenester, NAV, voksenopplæringsinstitusjoner og andre hjelpetjenester.

Oppgaver

IMDis minoritetsrådgivere skal:

- gjennomføre forebyggende tiltak, eksempelvis samtalegrupper, presentasjoner og undervisningsopplegg for elever, ansatte og/eller foreldre.
- gi råd, veiledning og oppfølging til elever som er i fare eller utsatt for negativ sosial kontroll, tvangsekteskap, æresrelatert vold og kjønnslemlestelse.
- kartlegge behov for, og gjennomføre, kompetansehevende tiltak for ansatte ved skolen.
- bidra til et helhetlig samarbeid mellom skolen og lokale hjelpetjenester i enkeltsaker.
- bidra til å utarbeide og videreutvikle rutiner for forebygging og håndtering av negativ sosial kontroll, tvangsekteskap, æresrelatert vold og kjønnslemlestelse ved skolen.
- bidra til å gjøre ordningen med integreringsrådgivere og Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll kjent blant målgruppene.
- samarbeide med IMDis fagteam om forebygging av negativ sosial kontroll og æresrelatert vold om kompetansehevende tiltak for ansatte i flyktningtjenester, NAV, voksenopplæringsinstitusjoner og andre hjelpetjenester.
- bidra til utvikling av veiledningsmateriale og annet innhold til nettportalen Nora (<https://www.imdi.no/nora/>).
- rapportere til IMDi, bidra med erfaringsutveksling og gi innspill til metode- og fagutvikling.

Minoritetsrådgivere skal bruke 60 prosent av sin arbeidstid på oppfølging og tiltak rettet mot elever, og 40 prosent på kompetanseheving av ansatte i skole og hjelpetjenester. Fordelingen er veiledende.

Personvern

All utveksling av personopplysninger skal skje i henhold til gjeldende rett, herunder spørsmål knyttet til taushetsplikt, avvergeplikt, opplysningsplikt og opplysningsrett.

Rapportering

Minoritetsrådgiverne skal registrere sakene de arbeider med etter gjeldende retningslinjer og kategorier. IMDi rapporterer på ordningens måloppnåelse.

Økonomi

IMDi har arbeidsgiveransvar for minoritetsrådgiverne, og er ansvarlig for lønn. Fordeling av andre utgifter knyttet til minoritetsrådgivernes arbeid er regulert i samarbeidsavtale mellom IMDi og skoleeier.